

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 38.

V Mariboru 22. septembra 1870.

Tečaj IV.

Srenjske volitve

so pred pragom in morajo biti končane še ta in uni mesec. Srenjske volitve so posebno na slovenskem Štajarju zelo važne, morebiti dosti važnejše, kakor misli marsikteri rodoljub. — Srenjsko predstojništvo je podpora ali overa našega narodnega napredka, našega blagostanja; če bodo tedaj v srenjsko predstojništvo izvoljeni pravi rodoljubi, bomo šli naprej v vsem, posebno pa tudi v narodnih zadevah, in bomo s časom dosegli to, kar smo že tolikokrat zahtevali pri tabo-rih, v deželnih zborih in v časnikih; namreč narodni jezik v urade in šole in Slovenijo. Tudi volitve narodnih dežel-
nih poslancev, tedaj pravih zastopnikov naših koristi, se bodo lože vršile, če bodo srenjsko predstojništvo narodno. Če pa se bodo volili v srenjska predstojništva nemškutarji ali celo nemčuri, bode gotovo šlo vse rakovo pot na Slovenskem, ker to so najhujši nasprotniki vseh naših pravičnih tirjatev in tedaj tudi nasprotniki našega blagostanja, naše boljše pri-
hodnosti, ker le zedinjeni vsi Slovenci v eno kronovino, si moremo pomagati do boljšega, do pravega blagostanja naše lepe domovine Slovenije!

Da se bodo počasi tudi naše želje izpolnile, se neko-liko kaže že iz tega, da je že vezdajni državni zbor v ve-
čini federalističen, kar se še celo ni pričakovalo, če ravno Čehi še niso v njem, ki so skorej tudi sami federalisti.

Ker pa Čehi niso in ne bodo volili v državni zbor, in ker bo federalistična večina, če ravno ni v sedajni, gotovo vendar v prihodnji sesiji zahtevala, da se naj Avstriji dá federalistična ustava, se je sicer bati, da bode vezdajna vlada, ki se trdno drži in hoče držati decemberske ustave, državni zbor razpustila in izpisala direktne volitve. Upamo pa, da tudi po direktnih volitvah pride federalistična večina v državni zbor in da se bode po tem vlada vendar enkrat prepričala, da večina avstrijskih državljanov hoče imeti federalizem, ter ga bode potem tudi dala. Če pa imamo enkrat federalizem, dobimo tudi vse kar vsem narodom po federalistični ustavi gre in tedaj tudi Slovenijo. Vsi ti lepi posledki pa so odvisni od volitev deželnih poslancev in te so spet odvisne od volitev srenjskih zastopov. Srenjske volitve so tedaj podlaga prihodnjega blagostanja Slovencev in zato pazite dobro pri teh, da boste volili v srenjski zastop — župane in svetovalce — samo prave, iskrene rodoljube. Bodite stalni našim narodnim načelom in bodite prepričani, da moramo v kratkem doseči vse to, kar nam po postavi gre, in kar nas bode gotovo pripeljalo do boljšega.

Kako in kdaj se bode vojska končala.

Če je kdo pazljivo prebiral razne avstrijsko-ogerske časnike od onega časa, kar se je sedajna vojska začela, je v njih lahko našel, da se v Avstriji nahajajo tri vrste nevtralecev. So namreč nevtraleci ki imajo sočutje za Pruse, ali bolj rečeno, za Nemce; drugi ki imajo sočutje za Francoze, in taki ki nimajo sočutja niti za eno niti za drugo bojeva-
jočo se stranko, in ti pravijo, da bi najbolje bilo, če bi se Francoz in Prus tako dolgo bojevala, da bi drug drugega popolnoma pokončala, kakor ona dva leva, o kterima basen

pravi, da sta se tako dolgo jedla, da sta k slednjemu ostala le samo repa na bojišču.

Iz početka se je mislilo, da to celo ni mogoče in da bode po prvi veliki bitvi se taki napravil mir, dozdejne mnoge krvave bitve ali bolj rečeno mesarenje kaže vendar, da je tudi to mogoče in da se je res bati, da se bosta oba leva celo pojedla.

V bitvah od 14. avgusta do 2. septembra sta nasprotnika skupej zgubila že više 300.000 mož ranjenih in mrtvih. Zmaga Nemcev je zato samo v tem, da grejo naprej in da imajo več znamenj zmag, mrtvih in ranjenih pa imajo več kakor Francozi.

Pri vseh teh velikanskih žrtvah in strahovitem preli-
vanju krvi se še vendar ne more reči, da bi skorej konec bil vojskovanja, ker zdaj še le je stopil francoski narod na bo-
jišče in zato se lahko vpraša: Kako in kdaj se bode ta strašna vojska končala?

Zakaj pa se še vojskujejo Prusi dalje tako trdovratno? ker hočejo le v Parizu mir delati, Francosko popolnoma po-
treti in si prilastiti Elsassko in Lothringsko. Spet se bo posijalo seme prihodnje vojske med Francozi in Prusi, ker francoski narod ne bode nikdar pozabil takega ponižanja in oslablje-
nje, katero bode po takem Francosko doletelo, bode ona s zvezami z drugimi vladami spet popravila, in tedaj bodo spet stale razmere kakor dozdej, in samo ta razlika bode pristopila, da bode Francoska prihodnjič bolj oborožena in previdnejša, kakor je bila zdaj.

Na ta način bode zato gotovo spet prihodnji rod do-
letela vojska. Napoleona smo srečno rešeni, zdaj pa nam Bog pomagaj zastran Hohencollerja!

Vse spoštovanje takim vojaškim voditeljem kakor so Moltke, Steinmetz, von der Guben, Blumenthal itd., zmagali vendar niso oni, niti Prusi sami, temuč nemški narod, kaj pa bode nemški narod dobil s tim če, se aneksira Elsas in Lothrinsko? Ali bode manje dače plačeval? Ne! Ali bode bolj svoboden? Ne! Ves dobiček za nemško ljudstvo bo ta, da se bodo v nekterih letih spet vojskovali z Francozi. In zakaj vse to? Ker Hohencollern noče samo zmagati, temuč tudi pridobiti in nadvlado nad vso Evropo imeti. — Kralj Vilhelm, prestolni princ in princ Friderik Karl so zdaj tudi v vojski to je res zmagali, zmagali bi vendar Nemci tudi brez njih, ravno kakor se dobro vojskujejo Virtsenbergerji, Ba-
varci, čeravno so njih vladarji doma. Hohencollerji bodo tedaj pobrali sad zmage, ljudstvo pa si naj obriše usta in bode imelo čast čez pet ali deset let spet se bojevati.

Mislimo tedaj, naj se napravi v kratkem mir in sicer ne jalov, ki bi imel seme prihodnje vojske v sebi.

Z bojišča

13. septembra so prišli glasi iz Pariza, da so Francozi most razstrelili pri Creilu. Razstreliti še tudi mislijo vse druge moste, kateri bi Prusom na dobro prišli. V Chalonsu je 8000 Prusov.

14. t. m. je bila mala bitva pri Montereau med prus-
kimi ulani in francoskimi svobodnimi strelci. Prusi so zgubili 60 mož in so bili nazaj vrženi. Oni isti dan pa so se mo-
rali Francozi pred Prusi pri Melun-u nazaj pomekniti.

Od 14. do 20. t. m. skorej ni nič važnega poročati iz